

МОЗ України

НМАПО імені П. Л. Шупика

ПОЛОЖЕННЯ
про моніторинг якості освіти
НМАПО імені П. Л. Шупика
№ _____

м. Київ

ЗАТВЕРЖЕНО

рішенням вченої ради

НМАПО імені П. Л. Шупика

(протокол № 3 від 16.03.2016 року)

Уведено в дію наказом ректора

НМАПО імені П. Л. Шупика

14.03.2016 № 1040

І. Загальна частина

Згідно рішень підсумкових колегій Міністерства освіти і науки України «Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи» (2008 р.) і «Мета реформ у вищій школі – якість і доступність освіти» (2009 р.), на виконання вимог статті 16 та статті 32 закону України «Про вищу освіту», а також з урахуванням основних принципів міжнародних стандартів медичної освіти, що запропоновані Всесвітньою федерацією медичної освіти, умовою діяльності вищого навчального закладу є наявність у ньому системи забезпечення і контролю якості освітніх послуг.

Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти модернізація системи освіти спрямована на забезпечення її якості відповідно до найновіших досягнень вітчизняної і світової науки, культури та соціальної політики. Якість освіти є національним пріоритетом, передумовою національної безпеки держави, додержання міжнародних норм і вимог законодавства України щодо реалізації права громадян на освіту.

ІІ. Основні визначення та принципи

1. Це положення визначає основні алгоритмічні підходи до моніторингу якості освіти у Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (далі – НМАПО імені П. Л. Шупика).

Моніторинг якості освіти – це система спостережень, обробка, оцінювання та аналізу інформації про стан якості освіти, прогнозування її змін і розробка рекомендацій для прийняття рішень щодо підвищення якості освіти.

2. Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

3. Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами, які навчаються в НМАПО імені П. Л. Шупика, якісної вищої післядипломної освіти та сприяє засвоєнню нових знань, оволодінню умінь та навичок

4. Моніторинг якості освіти ґрунтується на принципах:

1) узгодження нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення, сумісності технічного і програмного забезпечення її складових;

2) систематичності спостереження за станом якості освіти та чинниками, які впливають на неї;

3) об'єктивності первинної, аналітичної і прогностичної інформації та оперативності її доведення до адміністрації НМАПО імені П. Л. Шупика.

5. Моніторинг якості освіти здійснюють відповідні навчально-методичні підрозділи, професорсько-викладацький склад, деканати факультетів/дирекції інститутів, ректорат НМАПО імені П. Л. Шупика.

III. Мета і завдання системи моніторингу

1. Моніторинг спрямований на:

1) підвищення рівня навчальних досягнень слухачів (інтернів);

2) підвищення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів на всіх рівнях.

2. Основними завданнями моніторингу є:

1) довгострокові систематичні спостереження за станом якості освіти;

2) аналіз стану якості освіти та прогнозування його змін;

3) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

4) інформаційне обслуговування науково-педагогічних працівників та слухачів (інтернів).

3. Суб'єкти системи моніторингу вдосконалюють підпорядковані їм мережі спостережень за якістю освіти, уніфікують методики спостережень, створюють банки для їхнього багатоцільового колективного використання за допомогою комп'ютерної мережі, яка забезпечує автономне та спільне функціонування складових цієї системи.

IV. Організація і функціонування моніторингу

1. Моніторинг якості освіти ґрунтується на використанні існуючих організаційних структур суб'єктів моніторингу і функціонує на основі єдиного нормативного, організаційного та методичного забезпечення, об'єднання складових та уніфікованих компонентів цієї системи.

2. Методологічне забезпечення об'єднання складових і компонентів системи моніторингу здійснюється на основі єдиної науково-методичної бази, впровадження уніфікованих методів аналізу і прогнозування стану якості освіти.

Прийняті рішення реалізуються в межах періодичних заходів програм моніторингу якості освіти.

3. Якість освіти розглядається в єдності процесуального та результативного компонентів. Основними процесами, які забезпечують якість освіти, є:

1) контроль якості навчального процесу;

2) контроль якості знань, умінь та навичок слухачів (інтернів);

3) рейтинг кафедр та факультетів/інститутів;

4) моніторинг виконання навчального календарного плану;

5) моніторинг складання інтернами НМАПО імені П. Л. Шупика ліцензійних тестових іспитів «Крок-3»;

6) моніторинг якості навчального процесу та його методичного забезпечення;

7) анкетування слухачів (інтернів) щодо якості навчального процесу.

Перевірка якості підготовки фахівців на будь-якому етапі - це одночасно перевірка якості діяльності викладача, якості організації навчального процесу, основним результатом якого виступає комплексна підготовка фахівця до самореалізації у суспільстві.

Контроль проводиться на рівнях викладач - кафедра – деканат факультету/дирекція інституту - ректорат - Міністерство охорони здоров'я України - Міністерство освіти і науки України.

V. Контроль якості навчального процесу

1. Критеріями якості навчального процесу є: наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів та програм, графіків навчального процесу, робочих планів; відповідність змісту навчальних планів і робочих програм циклів вимогам якості та стандартам вищого навчального закладу; відповідність розкладу занять формату викладання кожного циклу; відповідність елементів навчального процесу (лекцій, семінарів, практичних, самостійних занять тощо) затвердженим планам та програмам; комплектність і достатність методичного забезпечення до дисциплін (методичні розробки та вказівки, настанови щодо виконання лабораторних робіт тощо); достатність, регулярність і рівень організації поточного контролю (контроль якості знань слухачів та інтернів, їх оцінка якості навчального процесу), оперативність прийняття і реалізації корегуючих засобів.

2. Контроль якості навчального процесу здійснюється на рівнях:

1. Внутрішньокафедральний контроль.

Завідувач кафедри здійснює контроль якості навчального процесу на кафедрі через:

1) перевірку виконання науково-педагогічних працівників (НПП) планів навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах НПП, у річних звітах НПП, на засіданнях кафедр, у протоколах засідань кафедр;

2) перевірку підготовки НПП навчальних планів і програм відповідно вимог МОЗ та МОН України, формування комплексного навчально-методичного забезпечення кожної дисципліни кафедри;

3) відвідування занять кожного НПП протягом навчального року з охопленням перевіркою всіх видів навчальної роботи (лекції, практичні та семінарські заняття, консультації тощо). Відвідування занять кожного НПП проводяться не менше ніж два рази на рік. Висновки відвідування фіксуються в журналі відвідувань завідувачем кафедри занять;

4) проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр чи методичних нарадах, та взаємовідвідувань (кожен НПП протягом навчального року повинен зробити два взаємовідвідування). Висновки з цих

заходів фіксуються в журналі взаємних і контрольних відвідувань занять НПП кафедри.

НПП здійснює контроль через базисну, поточну, модульну і підсумкову перевірки.

2. Контроль на рівні деканату факультету/дирекції інституту.

Декан факультету / директор інституту та його заступники здійснюють цей контроль через:

1) перевірку організації навчального процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якість розподілу навантаження між НПП;

2) регулярний контроль дотримання розкладу занять НПП і слухачами (інтернами) факультету/інституту;

3) відвідування занять НПП деканами факультетів/директорами інститутів, членами навчально - методичних комісій факультетів/інститутів;

4) контроль результатів іспитів;

5) контроль дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;

6) регулярні звіти завідувачів кафедр на вченій раді факультету/інституту не менше одного разу за навчальний рік;

7) перевірку готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ кафедр.

3. Контроль на рівні ректорату.

Ректор, проректори, відділ навчальної роботи здійснюють контроль через перевірку:

1) наявності затверджених у встановленому порядку навчальних планів та програм кожного циклу;

2) наявності затверджених у встановленому порядку планів комплектування навчального процесу;

3) відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам галузевих стандартів та стандартам вищого навчального закладу;

4) наявності робочих планів циклів та їх відповідність елементам навчального процесу (лекції, семінари, практичні, самостійна та індивідуальна робота тощо);

5) відповідності розкладу занять на кожному циклі, затвердженим планам та програмам;

6) комплектності і достатності методичного забезпечення до циклів (методичні розробки лекцій, семінарських та практичних занять, методичні вказівки, самостійної та індивідуальної роботи тощо);

7) дотримання вимог до документального оформлення результатів базисного, поточного та підсумкового контролю;

8) наявності організаційно-методичного забезпечення всіх видів практик, передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту документального забезпечення;

9) контрольними відвідуваннями усіх видів занять НПП ректором, проректорами, керівником відділу з навчальної роботи.

Питання про якість навчального процесу в НМАПО імені П. Л. Шупика, окремих інститутів/факультетів та кафедр розглядаються на вченій раді та ректораті НМАПО не рідше одного разу на півріччя.

VI. Контроль якості знань, умінь та навичок слухачів (інтернів)

Контроль знань, умінь та навичок слухачів (інтернів) проводиться на рівнях: НППІ; кафедра; інститут; деканат; ректорат та включає базисну, поточну та заключну перевірку знань.

1. Проведення базисного контролю знань

Базисний контроль — оцінювання рівня знань, умінь та навичок слухачів (інтернів), що здійснюється на початку навчального процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, тестування тощо. Базисний контроль дає можливість запобігання ініціації навчального процесу для осіб, що за рівнем знань не готові до сприйняття матеріалу циклу чи вимагають додаткової підготовки для початку навчання. На циклах тематичного удосконалення базисний контроль дає можливість ввести додаткові навчальні елементи для розширення тем навчання. Завідувач кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

2. Проведення поточного контролю.

Поточний (проміжний) контроль оцінювання рівня знань, умінь та навичок слухачів (інтернів) здійснюється в ході навчального процесу шляхом проведення усного чи письмового опитування, контрольних робіт, рефератів, тестування тощо. Поточний контроль забезпечує зворотний зв'язок слухача (інтерна) з НППІ у процесі навчання. Цей контроль на рівні НППІ проводиться на семінарських та практичних заняттях та є оцінкою ефективності його праці. Завідувач кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

З метою перевірки оволодіння лікарями (провізорами) - інтернами відповідних практичних навичок проводиться проміжний (піврічний) контроль на базі стажування.

Поточний контроль на рівні інституту/деканату здійснюється шляхом перевірки виконання навчального процесу, виконання планів проведення контрольних заходів. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр, навчально-методичних комісій інститутів/факультетів та доповідаються на засіданнях Вчених рад інститутів/факультетів.

3. Проведення підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді оцінювання знань, вмінь та практичних навичок слухачів (інтернів).

На передатестаційних циклах та на циклах спеціалізації іспит проводяться, згідно з наказом МОЗ України від 12.12.2006 № 818 «Про вдосконалення атестації провізорів та фармацевтів», наказом МОЗ України від 19.12.1997 № 359 «Про подальше удосконалення атестації лікарів», наказом МОЗ України від 07.07.2009 № 484 «Про затвердження Змін до Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах», наказом МОЗ України від 02.10.2015 № 650 «Про внесення змін до Положення про порядок проведення

атестації лікарів» та положенням, введеним наказом МОЗ України від 18.05.1994 № 73 і складається з трьох частин:

- 1) комп'ютерний контроль рівня знань за атестаційними комп'ютерними програмами затвердженими МОЗ України;
- 2) оцінка вмінь та оволодіння професійними практичними навичками передбаченими програмою циклу спеціалізації або ПАЦ для відповідної кваліфікаційної категорії;
- 3) заключна співбесіда для підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми та прийняття рішення щодо рекомендацій присвоєння (підтвердження) звання лікаря (провізора).

По завершенні навчання на циклах тематичного удосконалення, інформації та стажування тривалістю 2 тижня підсумковий контроль здійснюється за форматом заліку, при тривалості навчання 4 тижні і більше - за форматом іспиту.

Після проходження інтернатури відповідно до наказу МОЗ України № 291 від 19.09.1996 «Про затвердження Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівня акредитації медичних факультетів університетів» атестація лікарів (провізорів)-інтернів включає в себе:

- контроль знань та вмінь за комп'ютерними тестуючими програмами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України;
- оцінка державною атестаційною комісією знань та вмінь, в тому числі володіння практичними навичками;
- співбесіда чи інша форма підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури.

Моніторинг складання інтернами академії ліцензійних тестових іспитів «Крок-3».

Для забезпечення підготовки лікарів-інтернів до ліцензійних тестових іспитів Крок-3 проводиться спеціальна процедура попереднього тестування на початку очного циклу інтернатури.

Проведення попереднього тестування здійснюється за розробленими буклетами та спеціальною базою даних тестових завдань.

За результатами попереднього тестування кафедри проводять відповідну роботу щодо підвищення якості підготовки лікарів-інтернів.

Для підвищення якості освіти в академії за результатами моніторингу складання інтернами НМАПО імені П. Л. Шупика ліцензійних тестових іспитів Крок-3, кафедрами та дирекціями/деканатами проводяться консультації та розробляються рекомендації.

Після закінчення стажування відповідно до наказу МОЗ України від 17.03. 1993 № 48 «Про порядок направлення на стажування лікарів і їх наступного допуску до лікарської діяльності» лікарі проходять атестацію на визначення рівня засвоєння знань та оволодіння практичних навиків згідно з підпунктами 2.1, 2.3 «Положення про порядок проведення атестації лікарів», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.12.97 № 359

6. Рейтинг кафедр та факультетів.

6.1. Внутрішній рейтинг - це рейтинг інститутів/факультетів і кафедр НМАПО імені П. Л. Шупика, який проводиться за підсумками їх річної роботи.

6.2. Мета внутрішнього рейтингу - забезпечення на рівні інститутів/факультетів та кафедр НМАПО високої якості роботи системи післядипломної підготовки лікарів (провізорів), науково-педагогічних працівників і підвищення ефективності діяльності академії за пріоритетними напрямками.

6.3. Завданнями внутрішнього рейтингу є: визначення пріоритетів у розвитку академії; облік результатів діяльності НПП кафедр, аналіз і прогноз якості роботи кафедр факультетів/інститутів НМАПО імені П. Л. Шупика; оптимізація їх роботи з визначених напрямків зовнішньої і внутрішньої діяльності; підвищення рівня навчального процесу, науково-дослідницької та лікувальної роботи; підвищення іміджу академії на вітчизняному і міжнародному рівнях.

6.4. Рейтинг проводиться згідно Положення про внутрішній рейтинг НМАПО.

6.5. Узагальнені дані рейтингу оформлюються у вигляді таблиці (додаток 1).

6.6. Результати рейтингу доповідаються на засіданнях ректорату, вченої ради НМАПО та інститутів/факультетів.

7. Моніторинг виконання навчального календарного плану

7.1. Моніторинг за виконанням навчального календарного плану здійснюється постійно.

7.2. Щотижневий контроль виконання навчального календарного плану за відповідною формою проводиться за допомогою автоматизованої системи моніторингу (додаток 2).

7.3. Результати моніторингу подаються до навчальної частини, дирекцій інституту/деканатів та ректорату за відповідною формою щомісячно (додаток 3).

7.4. Заходи щодо забезпечення виконання (недоукомплектованість чи перевиконання) навчального календарного плану вживаються за результатами щоквартального моніторингу.

8.5. Анкетування слухачів (інтернів) щодо якості навчального процесу відбувається на кафедрах за відповідною формою .

8.6.. Подальший аналіз результатів анкетування проводиться на кафедрах та в дирекціях інститутів/деканатах факультетів.

VII. Моніторинг якості та методичного забезпечення навчального процесу

1. Моніторинг стану підготовки навчальних планів та програм циклів та їх відповідність навчальному календарному плану НМАПО імені П. Л. Шупика та навчально - виробничому плану проводиться деканатами факультетів/дирекціями інститутів та навчальним відділом щорічно.

2. Кафедри здійснюють постійний внутрішній контроль за завчасним оформленням документації на цикли (документація розглядається на методичних нарадах кафедри). Якість навчального процесу перевіряється контрольними відвідуваннями занять завідувачем та професорами кафедри.

3. Вченою радою НМАПО постійно контролюється оновлення навчальних планів та програм: циклів спеціалізації, інтернатури, ПАЦ згідно наказу МОЗ України кожні 5 років; циклів ТУ інформації та стажування кожні 5 років.

4. Навчально-методичними комісіями факультетів/інститутів, деканатами факультетів/директорами інститутів, навчальним відділом проводиться контроль пакету методичного забезпечення, який повинен бути на кафедрі (передбачений номенклатурою справ кафедр): методичні розробки лекцій, семінарів та практичних занять; тези лекцій та їх презентації; еталони практичних навиків та екзаменаційні білети, методичні вказівки до самостійної роботи інтернів; списки рекомендованої літератури, папки поточних циклів.

5. Комісіями у складі: директора інституту чи декана відповідного факультету, представників навчального відділу здійснюються комплексні перевірки роботи кафедр НМАПО імені П. Л. Шупика у зв'язку з переобранням зав. кафедр на наступний термін роботи чи при продовженні контракту напередодні звіту завідувача.

VIII. Анкетування слухачів (інтернів) щодо якості навчального процесу

1. Анкетування слухачів (інтернів) щодо якості навчального процесу відбувається на кафедрах за відповідною формою .

2. Подальший аналіз результатів анкетування проводиться на кафедрах та в дирекціях інститутів/деканатах факультетів.

IX. Прикінцеві положення

1. Це Положення затверджується вченою радою НМАПО імені П. Л. Шупика і вводиться в дію наказом ректора НМАПО імені П. Л. Шупика.

2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Ю. П. Вдовиченко

Проректор з науково-педагогічної роботи

О. К. Толстанов

Начальник навчального відділу

О. М. Вернер

Начальник юридичного відділу

Т. І. Вознюк